

Η ιστορία των «Λεοντάρηδων», της οικογένειάς μας

Ένα ταξίδι στην Ελλάδα των τελευταίων 70 ετών, μέσα από τα βιώματα μιας τυπικής φαρμίας της ελληνικής κοινωνίας

ΣΩΤΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ
Ακου το λιοντάρι
εκδ. Πατάκη, 2023, σελ. 352

Του ΔΙΟΝΥΣΗ ΜΑΡΙΝΟΥ

Υπήρξε ένα ισχυρό λογοτεχνικό αξίωμα. Παρά τον αποφθεγματικό χαρακτήρα της, άρα μια γενίκευση που πάντα χρήζει δευτέρων σκέψεων, η αρχική φράση στην «Άννα Καρένινα» του Τολστόι ήταν μια μορφή αποκάλυψης του οικογενειακού μυστηρίου. «Όλες οι ευτυχισμένες οικογένειες μοιάζουν μεταξύ τους. Κάθε δυστυχισμένη οικογένεια, όμως, είναι δυστυχισμένη με τον δικό της τρόπο», έγραφε ο Ρώσος συγγραφέας.

Τι γίνεται, όμως, σε εκείνες τις περιπτώσεις όπου μέσα στους κόλπους της οικογένειας δεν γεννιούνται μόνο δυστυχίες ή ευτυχίες; Τι συμβαίνει όταν αυτές οι αντίθετες διαθέσεις συγχωνεύονται από τη ζωή και μας προσφέρουν ακόμη και τραγωδικούς;

Η Σώτη Τριανταφύλλου στο τελευταίο της μυθιστόρημα, «Ακου το λιοντάρι» (εκδ. Πατάκη), αντιμετωπίζει την οικογένεια των Λεοντάρηδων, μια τυπική φαρμίας της ελληνικής κοινωνίας από τη δεκαετία του '50 έως τις μέρες μας, με ένα πιο ανθρώπινο μέτρο.

Οι διανυγείς στιγμές πηγαίου γέλιου ή και λεπταίσθητης ειρωνείας δεν οδηγούν σε κάποιο κατηγορώ από άμβωνος, αλλά προσπαθούν να καταδείξουν τις ιδιαίτερες της ελληνικής κοινωνίας.

Καμία εξιδανίκευση ως προς τον θετικό ή τον αρνητικό πόλο της. Ουδεμία προσπάθεια να την τοποθετήσει σε ένα βάρθρο εξαιρετικής περιπτώσιολογίας. Κοινώς: οι Λεοντάρηδες θα μπορούσαν να ήμασαν εμείς όλοι που συγκροτούμε τη μεγάλη κοάνη της μεσαιας τάξης.

Ανθρώπων έργα

Τι παράγει αυτή την καταγραφή; Ετερόκλητα, αλλά με ευφάνταστο τρόπο, ενοποιητικά στοιχεία.

Καταρχάς δράμα, απ' ης στιγμής ο ένας γιος της οικογένειας, ο Ηλίας, βρίσκεται στο κρεβάτι του πόνου έπειτα από σφοδρό ατύχημα με τη μηχανή του. Η κατάσταση του είναι βεβαρημένη.

Η οικογένεια των Λεοντάρηδων, των πρώην της Σώτης Τριανταφύλλου, είναι η αφορμή για να δούμε ένα πανόραμα της ελληνικής κοινωνίας.

Βρίσκεται σε κόμμα και οι πιθανότητες να επιζήσει είναι ελάχιστες. Τελικά πεθαίνει. Ναι, ο θάνατος κυκλώνει όλο το μυθιστόρημα, αλλά δεν το βαραίνει. Δεν γίνεται η κεντρομόλος δύναμή του.

Την ίδια στιγμή, με τρόπο επιδεικτικό, η Τριανταφύλλου ανοίγει το «πλάνο» του βιβλίου τοποθετώντας στο κάδρο τον εκ διαμέτρου διαφορετικό –σε στάση ζωής και φιλοσοφία– αδελφό του Ηλία, τον Σαράντη, τις δύο γυναίκες τους, Μυρτώ και Μάντη, τους γονείς τους, Χρήστο και Φραγκίσκη, και

την ξεχωριστή περσόνα της θείας Καρολίνας.

Αυτά είναι τα κεντρικά πρόσωπα που συνθέτουν την οικογένεια των Λεοντάρηδων, ενώ τριγύρω υπάρχουν και άλλοι ήρωες οι οποίοι παίζουν με μικρότερο ρόλο στην πλοκή, εντούτοις προσθέτουν τις απαραίτητες πινελιές στην προσπάθεια να ενοποιηθεί το ατομικό με το συλλογικό.

Η οικογένεια των Λεοντάρηδων είναι η αφορμή για να δούμε το πανόραμα της ελληνικής κοινωνίας, έτσι όπως αυτή εξελίχθηκε αμέσως μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και φτάνοντας έως τις μέρες μας.

Το μυθιστόρημα έχει, όμως, και διανυγείς στιγμές πηγαίου γέλιου ή και λεπταίσθητης ειρωνείας που δεν οδηγούν σε κάποιο κατηγορώ από άμβωνος, αλλά προσπαθούν να καταδείξουν τις ιδιαιτερότητες και τις παθολογίες της ελληνικής κοινωνίας. Πράγματα δικά μας, που μας συνέβησαν, τα αποδεχθήκαμε ως κοινωνία και τους δώσαμε μεγαλύτερη σημασιολογική βαρύτητα από όσα θα έπρεπε.

Η μουσική υπόκρουση του βιβλίου είναι ολότελα πρόδηλη. Τόσο που άνετα στο τέλος μπορείς να φτάξεις το σάουντράκ του. Είναι κυρίως μεβληματικά ροκ τρα-

γούδια της δεκαετίας του '60-70 έως και ελαφρές μπαλάντες σαν κι αυτές που τραγουδούσε ο Τόνι Πινέλι (ναι, μετέχει κι αυτός με κάποιο τρόπο στην πλοκή).

Και ροκ και Φ. Νέγρη

Υπάρχει μια χροιά ανάνηψης του «αθώου» παρελθόντος της χώρας και των ανθρώπων της σε σχέση με το στενεμένο παρόν. Η θεία Καρολίνα υπήρξε ένα κορίτσι των λουλουδιών, είχε την τύχη να δει από κοντά τα σπουδαία συγκροτήματα της ροκ, να γευτεί τον έρωτα, να ξεφύγει από το περιοριστικό πλαίσιο των «πρέπει» της ελληνικής κοινωνίας.

Την ίδια στιγμή που η αδελφή της, Φραγκίσκη, έζησε σε μια οικογένεια που ξεκίνησε από το μηδέν και έφτασε να μένει στο αστικό περιβάλλον της Φωκίας Νέγρη, κάρη στην οικονομική ανέλιξη του άνδρα της, Χρήστου.

Η περιοχή της Κυψέλης, τότε και τώρα, γίνεται ο τόπος μέσα στον οποίο υφαίνεται η εσωτερική μετανάστευση που, οντως, συνέβη στη χώρα μας. Η αύρα της ανάνηψης που σκέπει το βιβλίο, αν και δεν στερείται ενός πηγαίου ρομαντισμού για τα πράγματα που κάθκταν ανεπίστρεπτά, δεν λειτουργεί παραμυθητικά. Δεν φιλοδοξεί να βάλει το παρόν σε μια

χρονοκάψουλα, αλλά να δείξει τη διαδρομή, τους σταθμούς και τις μεταλλάξεις της κοινωνίας μας μέσα στα χρόνια. Ακόμη και το αστικό περιβάλλον έχει αλλάξει και όχι απαραίτητα επί τα βελτίω.

Κατανόηση

Το «Ακου το λιοντάρι» είναι ένα ώριμο βιβλίο από μια συγγραφέα που έχει τον τρόπο να συμμαζεύει τα σημαντικά χωρίς να τα κάνει να δείχνουν περιπουδαστά. Επίσης, είναι ένα εύλικρινές και βαθύτατο ανθρώπινο μυθιστόρημα. Ακόμη και στις στιγμές του οικογενειακού αλληλοφαγώματος για τα περιουσιακά, τις εξωσυζυγικές σχέσεις, τις κόντρες και τις απογοητεύσεις, η οπτική της Τριανταφύλλου είναι αυτή της κατανόησης.

Δευτερευόν, αλλά όχι άσχετο: οι σκηνές στο δημόσιο νοσοκομείο που βρίσκεται ο Ηλίας είναι από τις πλέον ενδεικτικές του τι είναι πραγματικά η ελληνική κοινωνία. Ναι, προκαλούν γέλιο. Ναι, δείχνουν το παράλογο που κυριαρχεί σε ένα ολόκληρο σύστημα. Ωστόσο, αν το σκεφτούμε με ψυχραιμία, όλοι εμείς οι... Λεοντάρηδες ήμασαν και είμαστε μέρη αυτού του συστήματος. Εξημερωμένα λιοντάρια, αλλά όχι και απαραίτητα λιοντόκαρδοι.